

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d. : 5 juni 2025
Registratienummer :
Bijlagen :
Productiedatum : 10 april 2025

Onderwerp: Onderzoek Onderwijshuisvesting – Rekenkamer Bloemendaal

Korte inhoud voorstel

1. Inleiding

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs en dragen de kosten voor (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding. Hiervoor ontvangen ze een budget via het Gemeentefonds. Daartoe is een Integraal Huisvestingsplan 2018-2034 (IHP) opgesteld. Er is door de scholen en de gemeenteraad onvrede geuit over het gebrek aan voortgang bij de uitvoering van het meerjarenplan.

In het onderzoek is onderzocht hoe het staat met de invulling van de zorgplicht van de gemeente op het gebied van de onderwijshuisvesting en wat de oorzaken zijn van de knelpunten bij de invulling daarvan.

Door meer inzicht te verschaffen in verschillende aspecten betreffende onderwijshuisvesting beoogt de rekenkamer een bijdrage te leveren aan de actualisatie van het beleid betreffende onderwijshuisvesting en de informatievoorziening aan de gemeenteraad.

De centrale vraag luidt als volgt:

In hoeverre is het beleid over onderwijshuisvesting doelmatig en doeltreffend en hoe sluit de vorming, inhoud en uitvoeringspraktijk van het beleid aan op landelijke kaders en ervaringen en gemeentelijke doelstellingen en verwachtingen, rekening houdend met financiële kaders?

2. Conclusies rekenkamer

De rekenkamer komt tot de volgende centrale conclusies.

De meer verdiepende deelconclusies zijn beschreven in het rapport.

- In de onderzochte periode (2018 – 2024) zorgde de gemeente in onvoldoende mate voor de realisatie van benodigde nieuw- en verbouw.
- Er is geen sprake van gezamenlijkheid tussen gemeente en schoolbesturen bij de aanpak van de problemen.
- De uitgangspuntennotitie voor het opstellen van het volgende Integraal Huisvestingsplan (IHP), die op 18 februari 2024 in de raad is besproken, vormt een duidelijke eerste stap om het nieuwe IHP vorm te geven.
- Om tot een doelmatig en doeltreffend onderwijshuisvestingsbeleid te komen ontbreekt nog het volgende:
 - Hoe luidt de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de betrokken partijen bij het opstellen van het nieuwe IHP?
 - Hoe ziet de samenwerking tussen de gemeente en de scholen er precies uit?
 - Hoe zullen de resultaten van de scenario-studie gedeeld worden met de scholen en de ouders?
 - Hoe wordt gewerkt aan draagvlak bij alle betrokken partijen (schoolbesturen, ouders, omwonenden en ook bedrijfsleven) voor de te nemen besluiten?

2025000704

3. Aanbevelingen rekenkamer

De rekenkamer doet in het rapport de volgende aanbevelingen:

1. Ontwikkel, voorafgaand aan het schrijven van het nieuwe IHP - naast de behoefte aan (vernieuwing van) de onderwijshuisvesting - een breder kader in samenhang met andere beleidsvelden. Denk daarbij aan het gemeentelijk beleid waarin de ruimtelijke ordening, woningbouw, bedrijvigheid en demografische ontwikkelingen worden afgewogen. Alsmede ook aan onderwijstrends en het feit dat de buitenruimte van de scholen intensiever wordt gebruikt dan voorheen.
2. Richt het proces om te komen tot een IHP zo in dat het draagvlak voor het plan en de voorgenomen investeringen bij alle betrokken partijen zo groot mogelijk wordt. Ontwikkel voor het bewerkstelligen van dit draagvlak vooraf een afzonderlijke, specifiek daarop gerichte aanpak.
3. Neem bij het beleid van onderwijshuisvesting niet alleen de kosten in ogenschouw, maar met name ook de taken en doelen van het onderwijs.
4. Hecht niet een te groot belang aan het aantal schoolgebouwen, de prognoses van leerlingenaantallen of aan de vraag of een school wel of niet onder de grens van het minimum aantal leerlingen komt, maar ga meer uit van de eigen ambities en (toekomst)verwachtingen van de scholen zelf. Denk daarbij aan inzet van nieuwe onderwijsmethoden en schoolactiviteiten en/of ook aan de sociale functie door het multifunctioneel inzetten van het schoolgebouw (kindcentrum, bibliotheek, etc.).
5. Leg dit antwoord naast de ambities en mogelijkheden van de gemeente op het gebied van de ruimtelijke ordening, sociaal demografische ontwikkeling en financiële mogelijkheden om zodoende gezamenlijk met de scholen tot een afweging en een plan van aanpak te komen.
6. Leg de financiële consequenties van het IHP beter vast in de meerjarenramingen, neem daarover expliciet een besluit.
7. In het besef dat de verantwoordelijkheid voor de realisatie bij de school ligt: Versterk ook bij de gemeente (al dan niet tijdelijk) de coördinerende uitvoeringscapaciteit, zodat problemen die zich voordoen in het traject tussen het besluit van de raad en de realisatie van nieuwbouw of renovatie sneller kunnen worden opgelost.

4. Communicatie aspecten

De raad en het college zijn uitgenodigd de presentatie van de rekenkamer op 8 mei 2025 bij te wonen. De rekenkamer communiceert zelfstandig met de pers.

5. Voorstel

Voorgesteld wordt de aanbevelingen uit het rapport over te nemen, een uitvoeringsprogramma op te (doen) zetten, de uitvoering hiervan te bewaken en hierover regulier in de Jaarstukken te rapporteren.

Voorgesteld besluit

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het rapport van de rekenkamer zoals aangeboden op 23 april 2025;

besluit:

1. Het rapport 'Onderwijshuisvesting' met de daarin opgenomen conclusies en aanbevelingen aan te nemen.
2. De aanbevelingen uit het onderzoeksrapport over te nemen.
3. Het college op te dragen daarvoor een uitvoeringsprogramma op te (doen) zetten.
4. Deze programmatische uitvoering van de aanbevelingen te bewaken.
5. De raad daarover regulier in de Jaarstukken te rapporteren.

GroenLinks en Hart voor Bloemendaal dienen een amendement in (kenmerk A),

Met als dictum:

De raad besluit:

1. Het rapport 'Onderwijshuisvesting' met de daarin opgenomen conclusies en aanbevelingen voor kennisgeving 1aan te nemen;
2. Het college op te dragen zo spoedig mogelijk doch in ieder geval vóór 31 december 2025 na overleg met de betrokken schoolbesturen een nieuw Integraal Huisvestingsprogramma op te stellen en aan de raad ter besluitvorming voor te leggen;
3. De tijdige programmatische uitvoering van het nieuwe IHP blijvend te bewaken;
4. In het kader van het budgetrecht en het controlerecht, de raad over de voortgang periodiek te informeren.

Het amendement wordt met 15 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.

Het geamendeerde raadsvoorstel wordt met 19 stemmen voor en 4 tegen aangenomen.

De raad voornoemd, d.d. 5 juni 2025;

de griffier,

de voorzitter,

